



# Mogens Müllers prædiken midfaste søndag

**Taler**

Mogens Müller  
Professor i Det Nye Testamente  
Eksegese, dr. theol.

**Dato**

2. marts 2008

**Sted**

Vor Frue Kirke, Københavns  
Domkirke

**Omstændigheder****Prædikentekst**

Johannesevangeliet kapitel 6, vers 24-35

**Salmer**

Lyksaligt det folk, som har øre for klang  
Min sjæl, om du vil nogen tid

—

Gud Herren så til jorden ned  
Dit minde skal, o Jesus, stå  
Min Jesus, lad mit hjerte få

- 1 Gud, lad os leve af dit ord som dagligt brød på denne jord! Amen!

5

Dette hellige evangelium skriver evangelisten Johannes, 6, 24-35:

- Da skaren nu så, at Jesus ikke var der og hans disciple heller ikke, gik de om bord i bådene og kom til Kapernaum og ledte efter Jesus. Og da de fandt ham på den anden side af søen, sagde de til ham: »Rabbi, hvornår er du kommet hertil?«*
- 10 *Jesus svarede dem: »Sandelig, sandelig siger jeg jer: I leder ikke efter mig, fordi I fik tegn at se, men fordi I fik brød at spise og blev mætte. Arbejd ikke for den mad, som forgår, men for den mad, som består til evigt liv, den som Menneskesønnen vil give jer; for ham har Faderen, Gud selv, sat sit segl på.«* Så sagde de til ham:
- 15 *»Hvad skal vi gøre, for at vi kan gøre Guds gerninger?«* Jesus svarede dem: *»Guds gerning er den, at I tror på ham, han har udsendt.«* Da sagde de til ham: *»Hvilket tegn gør du, så vi kan se det og tro dig? Hvad kan du gøre? Vore fædre spiste manna i ørkenen, som der står skrevet: »Brød fra himlen gav han dem at spise.«*
- 20 *«Jesus sagde så til dem: »Sandelig, sandelig siger jeg jer: Moses gav jer ikke brødet fra himlen, men min fader giver jer brødet fra himlen, det sande brød. For Guds brød er det, der kommer ned fra himlen og giver liv til verden.»* De sagde til ham: *»Herre, giv os altid det brød!«* Jesus sagde til dem: *»Jeg er*

25 *livets brød. Den, der kommer til mig, skal ikke sulte, og den, der tror på mig, skal aldrig tørste.*

30 ”Tag fat i livet for pokker! Vi har jo kun det ene. Hvorfor fylde det med angst? Hvorfor stille på tom mave og grøn te og alt det andet møg. Jeg elsker rødvin.” Disse ord var, hvad et af vores store dagblade på sin forside lod være Bodil Udsens sidste hilsen til os. Umiddelbart lyder det jo ikke som en indbydelse til faste. Men faste er jo ikke kun det at give afkald. Det er i sig selv meningsløst, 35 hvis det ikke er for at give plads for noget andet. Og helst noget bedre. Ordet ’afkald’ har ganske vist en noget mistrøstig klang. Noget i retning af, at det ikke skal være for morsomt. Så Bodil Udsens opfordring kan være velanbragt nok. Vi skal tage fat i livet. Om vi så foretrækker grøn te eller rødvin.

40 Nu gælder fastetiden dybest set ikke spørgsmålet om mad eller ikke mad. Og sådan bliver den vist heller ikke praktiseret alligevel. Faste nogen, er det som regel for figurens eller velværets skyld. Men fastetiden vil forberede påsken med dens budskab om, at den opstandne altid er iblandt os. Jo også i fastetiden. Det bider ganske vist sig selv lidt i halen. Men kirkeårets cyklus skal blandt andet 45 minde os om, at Jesus levede sit liv på denne jord, og at hans ord gælder vores liv på den selv samme jord. Det liv, vi lever med hinanden. For dette liv har en dobbelthed ved sig. Livet er mere end maden, hedder det i Bjergprædikenen. Og et udsagn, som jeg altid har syntes er specielt ubehageligt, hvis man ser det for sig, er det om, at ”du bliver, hvad du spiser!” Det er bestemt ikke nogen rar 50 tanke.

Baggrunden for Jesu tale, som vi lige har hørt et stykke af, er en underfuld bespisning. Den har skaren så at sige taget for gode varer og vil gerne have mere af samme slags. Men den underfulde bespisning var et tegn. Og tegn vil i 55 Johannesevangeliet altid vise bort fra sig selv og hen til noget andet og ganske anderledes betydningsfuldt. Jesus opfordrer således til ikke at arbejde for den mad, som forgår, men i stedet arbejde for den mad, som består til evigt liv. Det vil sige: Den mad som har livet i sig. Vi kan jo også tale om åndelig føde. Og desværre er det jo ikke sådan, at fysisk mæthed automatisk afføder åndelige 60 interesser. De materielle behov kender åbenbart ingen grænser. Mer’ vil ha mer’, som det hedder. Og det er svært at unddrage sig denne materialisme, når den

byder sig til. Eller blot at leve med den i et afbalanceret forhold. Men det er nu nok noget, vi ser klarest hos andre.

65

Jesus positionerer sig nu i sin tale over for selveste Moses. Den manna, som Israels børn blev bispist med af Gud under ørkenvandringen, var ikke brød fra himlen. For den skænkede ikke evigt liv. Ganske som Moses' lov heller ikke kunne det. Jesus, derimod, bringer det brød, der er kommet ned fra himlen og giver liv til verden. Det rejser jo unægtelig de store spørgsmål om, hvad det er, der giver liv, og hvad det er for et liv. Det er faktisk de spørgsmål, som dialogen mellem Jesus og skaren vil give svar på. Og det foreløbige svar er, at skaren vender blikket et forkert sted hen, hæfter sig ved det forkerte. For de har kun set brødet, og derved har de overset, hvad brødet var et tegn på.

75

Det er i øvrigt – som jeg ser det – en hyppigt tilbagevendende forsyndelse. Alt for tit, når der tales om kristentro, forudsættes det, at man som kristen tror på forskellige ting og forestillinger, som for en almindelig betragtning må forekomme urimelige. Hvad der kun kan være billeder, bliver gjort til faktiske forhold. For et par år siden nåede det frem til selveste TV-avisen, at en amerikansk forsker var kommet til, at Jesus godt kunne have gået på vandet. For under bestemte klimatiske forhold kunne der danne sig is på Genezaret Sø. Det kunne indkaldte teologiske eksperter naturligvis knap nok tage alvorligt. Og det er i hvert fald ganske sikkert, at en isbelagt Genezaret Sø ikke var, hvad evangelierne forfattere tænkte på. Og på næste søndag er det Maria Bebudelsesdag. Et af vores dagblade bragte for nylig resultatet af et rundspørge, der kunne afdække, hvor mange procent af de adspurgte, der troede på jomfrufødslen. Det var der overraskende mange, der gjorde. Ja, en folkekirkepræst udtalte endda, at et sådant fænomen var egnet til beskrivelse i Ugeskrift for Læger. Så håndfast skulle det tages.

85

90

Men både fortællingerne om Jesu vandring på søen og forestillingen om en jomfrufødsel skal – som jeg ser det – forstås som billedtale. En billedtale der forsøger at indfange erfaringen af Jesu autoritet, når han udlægger Guds vilje med vort liv. For her ses der bort fra alle vores begreber om ret og rimelighed. Og det sker ved at måle alt med noget så udfordrende som kærlighed og barmhjertighed. For kærlighed og barmhjertighed kommer vi aldrig til ende med. Men alene hvor kærlighed og barmhjertig råder, kan livet udfolde sig efter sin bestemmelse. Vort liv tager simpelt hen til, hvor vi tør tro på andres kærlighed og barmhjertighed, og livet afstumpes og invalideres, hvor det ikke er

95

100

sådan. Og denne tro kan på sin side alene leve ved selv at udfolde sig i kærlighed og barmhjertighed. Glad, villig og gerne. For den udelukker al beregning og begrænsning.

105

Det er en sådan tro, der skaber fortællinger om, hvordan Jesus kunne vandre på søen, og udtrykker sig i forestillinger som den om en jomfrufødsel. For alt sammen skal det fastholde, at troens erfaring er en erfaring af Gud selv og hans underfulde kræfter. Men det kan alene erfares af den enkelte, og det udtryk, som  
110 denne erfaring rækkes videre i, kan ikke bare tages som sagen selv. Som når Jesus siger, at "Guds brød er det, der kommer ned fra himlen og giver liv til verden," og skaren forståeligt nok beder: "Herre, giv os altid det brød!" For her beder de om, hvad de allerede har, men altså ikke kan få øje på, nemlig den Jesus, der til sidst ligeud erklærer: "Jeg er livet brød. Den, der kommer til mig, skal ikke sulte,  
115 og den, der tror på mig, skal aldrig tørste."

Men træder vi ét skridt tilbage, så bliver det for mig at se klart, at Jesus her har fået lagt sin menigheds bekendelse i munden. For udsagnet "Jeg er livets brød" er formuleret ud fra menneskers erfaring af gennem Jesus at have opdaget livet  
120 på en ny måde. En erfaring, de kunne udtrykke i bekendelsen: "Du er livets brød". Ganske som Simon Peter siden hen må bekende: "Du har det evige livs ord, og vi tror, og vi ved, at du er Guds hellige." I Jesus har disciplene fået øje på Gud, mødt et ord, som de kun kan opfatte som Guds tale. Men derved har Gud skiftet ansigt. Fra nu af møder han os i dette liv, i det vi modtager, og i det vi får  
125 lov til at give. Til liv og glæde for andre. For hvad der her fordres af os, ved vi fra simpel introspektion. Det er jo, hvad vi også gerne selv vil mødes med og modtage.

Her gælder således – om end i overført forstand – ordene: Du bliver, hvad du  
130 spiser. For indtager vi det livets brød, som der her er tale om, så vil det igennem os omsættes i et liv, der spreder glæde og livsmod omkring os. Enhver forbeholdenhed og rationering er upassende. Jesu tale i forlængelse af bespisningsunderet – og vi hørte kun en del af den – er i virkeligheden også Johannevangeliets nadvertale. I dens krasse højdepunkt siges det ligeud: "Hvis  
135 I ikke spiser menneskesønnens kød og drikker hans blod, har I ikke liv i jer." Det skulle jo ikke kunne forstås bogstaveligt, men nok som en ganske indtrængende indbydelse til det nadverbord, der i nadverens tegn i sig selv uanseelige tegn, brød og vin, skænker os fællesskab med ham, der lader os se Guds milde ansigt.

”Tag fat i livet for pokker! Vi har jo kun det ene. Hvorfor fylde det med angst? Hvorfor stille på tom mave og grøn te og alt det andet møg. Jeg elsker rødvin.” Der er såmænd en hel prædiken i denne hilsen fra den nu udslukte vulkan Bodil Udsen. Så lad os holde faste ved at fjerne det, der står i vejen for kærligheden, barmhjertigheden og glæden.

Amen!

#### **Kilde**

Manuskript tilsendt af taler og udgivet af Danske Taler med tilladelse fra taler

#### **Kildetype**

Digitalt manuskript

#### **Tags**

Anden tekstrække, Midfaste, Prædiken, Prædikener fra 2000-tallet

#### **URI**

<https://www.dansketaler.dk/tale/mogens-mullers-praediken-midfaste-sondag>